

Rahatlyk guşy / hekaýa

Category: Çagalar edebiýaty, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Rahatlyk guşy / hekaýa

RAHATLYK GUŞY

Yhlas eýwana çykanda, düýnki gargalaryň ýene-de üzümlı teläriň hemişeki pudagyna gelip gonandygyny gördü. Ol bu gezek önküleri ýaly olara elini bulaýlap, haý-küş etjegem bolup durmady, sesini-üýünü çykarmış, olaryň hereketlerini synlamaga durdy. Olary tutmaga, eldekileşdirmäge hyáл etdi. Atasynyň düýnki tabşyryklary welin şo dem ýadyna düşdi. "Teläre guş-gumryň gonanyny gördüğüň, eliňe kesek alyp kowgun, ýogsam guşlaryň üzüm bişip-bişmäňkä, ony zer-zaýa edip taşlaýmalary bardyr" diýipdi. Şonda Yhlas hem: "Çigligine iýip bilýän bolsalar, goý, iýisinler. Şolaň iýenleri bilen üzümimiz tükenýämi? Onsoňam bular guş-gumry däl, garga ahyryn" diýip içini geplettdi.

Ylla ataly-ogluň arasynda bolan bu gürrüňlerden habarly ýaly, şo gezek gargalar-da özlerini arkaýyn alyp bardylar. "Wak", "wak" edişip, çem gelen hoşany çokmaga durdular. Oňa derek togsan ýaşy arka atan Ogulnur mamasy teläriň aşağında düşelen keçede oturan ýerinden "Balam, göreňokmy, guşlar ýene çozdular" diýip gygyrdy. Soňam hasasy bilen köne bedräni taňyrdatmaga durdy.

Bir günem kakasy oňa birnäçe kepderi getirdi."Yhlas, seniň guşlary gowy görýäniňi bilýän. Ine, saňa baş jübüt kepderi. Ketegini tamyň üstünde oturdyp bereýin. Olara esewan bolup ýörseň, köpeler gider" diýip tabşyrdy.

Yhlasıň keýpi kökeldi. Ol indi goňşularы Şadyýanyň kepderleriniň al-asmanda edýän her günü tasin hereketlerine tomaşa etmäge wagtyny sarp etmez. Öz kepderleriniň tasin oýunlaryna synlap hezil eder. Olar alyslara uçup, aram-aram gözden gaýyp gitseler-de, ýene-de höwürtgelerine gaýdyp gelerdiler. Şuňa welin hijem akyl ýetirip bilməzdi.

Ol başga-da bir zada haýran galardy. Onuň kepderileri hem goňşularynyň kepderleri ýaly teläre gonup üzüm çokmazdylar, gargalar ýaly üljeli baglara cozmazdylar.

Kakasynyň getiren akja kepderleriniň arasynda çalymtyl, gögümtıl reňklileri-de bardy. Olary her gün ir bilen iýmlände ýakyndan synlardy. Kepderiler ýadyrgamadylar, olar Yhlas bilen basym öwrenişdiler. Yhlasyň ir bilen daşary çykdygy bes, pelläp uçup, onuň golaýyna gelip gonardylar. "Jürk"-jürk" edişibem onuň ýere sepen iýimlerini çokmak üçin biri-birinden ozuşardylar.

Kepderiler wagt geçdiğice köpelmek bilen boldular. Indi olaryň sany otuzdanam agypdy. Bir gezek mekdebiň "Soňky jaň" dabarasında gutardys synp okuwçylary ondan kepderi sorap geldiler. Bermegine-hä berdem welin, dogrusy, Yhlas kepderileriniň azalanyna, olardan müdimilik aýra düşýänine gyanmanam durmandy. Ýöne onuň gyanjy uzaga çekmedi. Mekdep okuwçylarynyň asmana uçuran kepderileri giç öylänler ýene-de öz höwürtgelerine gaýdyp geldiler. Yhlasyň şondaky begenäýşini.

Başga bir günem öz kepderlerini iýmläp durka, olaryň arasynda Şadyýanyň kepderilerini gördü. Olar azaşandyr öydüp ylgap diýen ýaly Şadyýana habar berip geldi. Şadyýan welin muňa geňirgenmedem. Gaýta:

—Yhlas, bu kepderileriň azaşdyklary däl, guşlar hem adamlar ýaly birek-birek bilen dostlaşýarlar. Seniň kepderleriň hem köplenç biziňkiler bilen bile uçuşyp ýör! – diýdi.

Yhlas şo mahal sesini çykarmasa-da, Şadyýanyň bu pikiri bilen ylalaşmandy. Agşam atasy öňüne çay alanda, Yhlas bu barada atasynadan sorady:

—Ata, dostum Şadyýanyň pikiriçe, hamala, guşlar hem adamlar ýaly dostlaşyp bilýämişinler. Şol dogrumy? Heý-de, guşlaram dostlaşyp bilermi diýsene?! Olar adam däl-ä?!

— Dostuň Şadyýan mamlı, oglum. Ýer ýüzüniň ähli janly-jandarlarım birek-birek bilen dostlaşyp, düşünüp ýasaýarlar. Dostluk agzibirligi üpjün edýändir. Guşlar hem öz dillerinde gürleşýärler ahyryn. Durmuşyň manysy, tebigatyň kanuny şeýle, oglum. Ýogsa-da, sen haýsy guş barada soradyň?

—Kepderiler-laý.

—Hä, gürrüň kepderiler barada diýsene. Kepderiler päkligiň, asudalygyň, rahatlygyň guşudyr. Olar pes päl, kiçi göwünli, ynsana ýakyn, peýwagtyna ucuşyp ýören erkin guşlardyr. Şonuň üçinem adamlar kepderileri ırki döwürlerden başlap towukdan soňky eldekileşdiren guşlarynyň biridir. Onsoňam, ähli guşlar ýaly kepderileriň hem topar gurap ýaşamak häsiýeti bardyr. Bu ähli janly-jandar barada-da şeýledir. Bal arysy diýermiň, garynjalar diýermiň, olaryň ählisi hem edil guş-gumrular ýaly mesgen tutan ýerlerinde ýüzlerce, hatda müňlerce bolup, birek-birek bilen özara gatylyp-garylyp, toparlanyşyp ýaşamaga uýgunlaşandyrlar. Indi düşündiňmi, balam?

—Hawa, düşündim, ata!

—Düşünen bolsaň, oglum, bar indi ýeriňe geçip ýat! Gijäň rahat bolsun!

—Siziňem gijäňiz rahat bolsun, ata! Eje, kaka, siziňem gijäňiz rahat bolsun!

Soltan eje akyllýja agtyjagynyň başyny syrap oturşyna:

— Senem sag-aman ýatyp tur, balam! —diýdi.

Yhlas atasyndan eşiden bu günki gzyykly gürrüňlerini ertiriň özünde synpdaş oglanlaryna gürrüň bermegi ýüregine düwdi. Ol basym uka gitdi.

Goçy ANNASÄHEDOW.

Çagalar edebiýaty